

IZVEDBA ZAKLJUČNEGA IZPITA ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI

Cvetka SEMLAK, marec 2014

OPREDELITEV OTROK S PP- 2. ČLEN ZUOPP ZUOPP- UL RS ŠT.58/2011

- Otroci z motnjami v duševnem razvoju
- Slepí in slabovidni
- Gluhi in naglušni, otroci z govorno jezikovnimi motnjami
- Gibalno ovirani
- Dolgotrajno bolni
- Otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja
- Otroci z avtističnimi motnjami in ČVM

PPU-PRIMANJKLJAJI NA POSAMEZNIH PODROČJIH UČENJA

- **Prilagoditve pri organizaciji, načinu preverjanja in ocenjevanja znanja(po manjših sklopih snovi).**
- **Podaljšan čas pri preverjanju in ocenjevanju znanja.**
- **Podaljšan čas v procesu poučevanja (več razlage, več utrjevanja in ponavljanja snovi).**
- **Napovedano ustno preverjanje znanja.**

.

KAKO DO PRILAGODITEV NA ZI-NA SLŠ

Izhajamo iz:

- odločbe, strokovnega mnenja, evalvacij (na osnovi že obstoječih prilagajanj pri delu z dijakom pri SLO, PRA- povedo učitelji)
- Tajniku ZI pošljem pisna priporočila o prilagoditvah na ZI za posameznega dijaka

PRILAGODITVE NA ZI ZAKONODAJA

- Zaključni izpit:Pravilnik o ZI: UL RS, št. 56/2008,
6.6.2008

PRILAGODITVE NA ZI

ZAKONODAJA-7.ČLEN PRAVILNIKA O ZI-UL RS 56/2008

- Podaljšan čas(25,50,100 %)
- Zagotovitev posebnega prostora, prilagoditev prostora, opreme (dodatna osvetlitev, stol..)
- Opravljanje izpita s pomočjo računalnika, uporaba posebnih pripomočkov
- Opravljanje izpita s pomočjo pomočnika (pomaga kot pisar, bralec, tolmač-gluhi, slepi;
- Prilagoditev oblike pisnega gradiva
- Prilagoditev načina opravljanja praktičnega dela ZI

PRILAGODITVE NA ZI ZAKONODAJA

Prilagojen način ocenjevanja: PISNO

- Toleranca pri izpuščanju črk, dodajanju, zamenjavi (že prej točno zapisati: kaj zamenjuje, izpušča, dodaja).
- Toleranca pri ocenjevanju načrtovalnih nalog.
- Prilagoditve načina ocenjevanja znanja, ki so povezane z doseganjem standardov znanja, se NE upoštevajo.

USTNO:lahko so oproščeni ustnega zagovora(odgovore napišejo), se ne ocenjuje govor, izloči se glasno branje (jecljanje).

DIJAKI S PP- PO OPREDELITVAH 2013/14 –SLŠ-VSI=280

opredelitev	Les. tehnik	mizar	pti-LT	Obd.lesa	skupaj
PPU	2	24	1	1	28 /10%
GJM	1	0	0	0	1/0,3%
PPU,GJM	2	4	0	0	7/2,5%
PPU,DB	2	5	0	0	7/2,5%
DB,ČVM	0	0	0	0	0
LMDR,DB	0	0	0	1	1/0,3%
LMDR	0	0	0	1	1/0,3%
lmdr,ppu,gj m	0	0	0	1	1/0,3%
Lmdr,čvm,d b	0	0	0	0	0
skupaj	7	33	1	5	46/16,4%

DIJAKI ZAKLJUČNIH LETNIKOV IN PRILAGODITVE NA ZI-2013/14

Dijak/PP	Smer-ure sp	prilagoditve	
K.M.3.b-ppu,gjm	M-3slo,ma,ang	ZI:pod. čas, prilagojen tekst	
K.B.-3.b-ppu	M-3slo,ma,ne	Podaljšan čas	
M.Ž.-3.b-ppu	M-1-ang	isto	
Ž.Ž.-3.b-ppu	M-3slo,ma,ang	isto	
C.P.-3.b-ppu	M-3slo,ma,ang	isto	
A.S.-3.b-ppu	M-1slo	isto	
G.N.-3.b-ppu	M-slo,am,ang	isto	
N.R-3.c-ppu	M-2 slo,ma	isto	
R.A.-3.c-ppu	M-2 ma,slo	Isto	
K.T.-3.c-ppu,db	M-3slo,ma,an	isto	

ZI-SLOVENŠČINA-PRILAGODITVE SLŠ

- **Pisni del:** razčlemba neumetnostnega besedila, samostojno oblikovanje besedilne vrste(uradni dopis- prijava na delovno mesto, življenjepis..)
Enake naloge kot ostali.
- Prilagoditve: podaljšan čas, možnost uporabe računalnika.
- Povečan tisk , manj nalog na eni strani,ustrezna pisava (dislektiki). Podobno kot pri pouku.

Ustni del: priprava na zagovor, upoštevanje zapisov.

PRILAGODITVE-PPU, GJM(DISLEKSIJA)

Dober kontrast med ozadjem in črkami

- (priporočljiv je okrepljen temno zelen tisk na pastelno obarvanem papirju);
- **Velikost črk** -med (12) 14 in 18, z razločnim, čitljivim izgledom (*ne poševne oblike črk, izogibajmo se tudi podčrtavanju besed brez presledkov*);
- **Najustreznejša oblika tiska je** Arial, Calibri, Comic Sans, Verdana, Helvetica, Tahoma, Trebuchet. Times New Roman črke niso primerne.
- **Razmak med vrsticam – presledki med odstavki**
(1,5 – 2), omogoča sledenje z roko, prstom;

PRILAGODITVE-PPU, GJM(DISLEKSIJA)

- **Vrsta tiska**
- Velike tiskane črke so težje berljive kot male tiskane (male tiskanice s svojimi repki in zankami nad in pod črto poudarjajo svojo obliko);
- **Mat površina papirja;**
- **Poravnava vrstic le na levem robu;**
- **Največ 60 do 70 znakov v vrstici, 18 besed v povedi;**
- **Presledki med odstavki;**
- **Uporaba okvirov za poudarjanje pomembnega besedila;**
- **Oblika strani – nerazdrobljen tekst po strani papirja z jasnim naslovom;**
- **Postavitev ilustracij nad besedilom ali na drugi strani;**

ZI-IZDELAVA IZDELKA-SLŠ

- Posebnih prilagoditev ni: dijak naredi konstrukcijsko tehnološko dokumentacijo v rokih, ki veljajo za vse dijake. Tu imajo pomoč učiteljev strokovno teoretičnih predmetov (KON, TEH) in PRA (mentorji pri izdelavi izdelka). Izdelava izdelka je vključena v ure PRA- poteka strnjeno na koncu 3. letnika.
- K zagovoru lahko pristopijo, če je izdelek ocenjen s pozitivno oceno. Pri ustnem delu se upoštevajo enake prilagoditve kot pri zagovoru SLO.
- Ocenjevalni list izdelka.

PRIMER – DIJAK S PPU, GJM

- **Na osnovi odločbe ima odobrene 3 ure dodatne pomoči.**
- Dijak ima disleksijo in disgrafijo v zmerni obliki, motnje pozornosti in koncentracije, težave pri branju in pisanju (počasno branje, črkovanje, rotacije, izpusti besede, ..šibko razumevanje prebranega, težave pri obdelavi besedila). Pri pisanju se še vedno pojavljajo napake zaradi šibke slušne diferenciacije- zamenjava črk, izpusti..) Pri reševanju matematičnih nalog uporablja naučene postopke- večje težave ima pri reševanju besedilnih nalog. **Uporablja lahko žepno računalno. Zagotovijo se mu fotokopije zapiskov, tabelskih slik.**

MOTNJE BRANJA IN PISANJA – DISLEKSIJA...

- Disleksija je zelo individualna težava.
- Povezana je s predelovanjem podatkov.
- Otroci imajo velikokrat težave pri sprejemanju podatkov s poslušanjem.
- Težave lahko imajo z nekaterimi spoznavnimi procesi (zlasti s tistimi, ki so povezani s spominom in z organizacijo podatkov).
- Pogosto imajo težave pri izkazovanju znanja in razumevanja v pisni obliki.
- Lahko imajo težave v organizaciji pisnega izražanja, težko pravilno in tekoče berejo in pišejo (testne besede, tiho branje, problem pri predelovanju zaporedja simbolov – vidnih, slušnih – ne more ohraniti predstave o zaporedju simbolov).

DIJAK Z DISLEKSIJO

- **Dijaku se zagotovijo /dovolijo uporaba naslednjih pripomočkov: uporaba računalnika tako pri pouku kot pri testih ocenjevanja znanja**
- **Uporaba žepnega računalnika z osnovnimi računskimi operacijami.**
- **Prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja- podaljšan čas**
- Prilagojeno ustno in pisno preverjanje - podaljšan čas (do 50 %) pri preverjanju in ocenjevanju znanja (možnost vmesnih odmorov, manj nalog), naj ne bere pred razredom,
- Podporna vprašanja.
- Večji poudarek na ustnem spraševanju.
- Po potrebi individualno preverjanje znanja.
- Napovedano in dogovorjeno preverjanje in ocenjevanje znanja- brez časovnega pritiska.
- Razdelitev kompleksnejših nalog na dele ter preverjanje in ocenjevanje po delih.
- Prilagoditev oblike pisnih gradiv pri preverjanju in ocenjevanju znanja- in sicer več vprašanj izbirnega tipa, uporaba opor.

PPU- ORGANIZACIJA POUKA

- **Prilagoditve pri pouku:**
- Individualiziran pristop- pomoč, vodenje in usmerjanje.
- Pomoč pri organizaciji učenja-urejanje zapiskov, načrtovanju učenja.
- Preverjanje domačih nalog-vsebinsko in količinsko prilagojene naloge.
- Preverjanje razumevanja navodil. Pomoč pri oblikovanju zapiskov (kontrola).
- Dodatna razlaga neznanih pojmov. Pogosto dajanje povratne informacije o njegovem delu.

GLUHI-ORGANIZACIJA POUKA

- **Sedi spredaj, v sredini (učitelj usmeri smer svojega govora naprej, poskrbi za vidnost in razumljivost). Dijaku zagotovi pomoč pri oblikovanju korektnih zapiskov (preverja sproti), oblikuje pisne material, ki so jedrnati, kratki in pri tem upošteva besednjak, ki je blizu dijaku. Oblikovanje miselnih vzorcev, skic, risb, pisanje ključnih besed.**
- **Pri praktičnem pouku in športni vzgoji učitelji upoštevajo varnost polževega vsadka.**
- **Dijak uporablja FM sistem- slušni aparat (polžev vsadek).**

GLUHI-PREVERJANJE IN OCENJEVANJE ZNANJA

- **Preverjanje in ocenjevanje naj bo pripravljeno tako, da učitelj uporablja izraze, ki so blizu dijaku - če je le možno, naj bo povezano s praktičnim prikazom. Vprašanja naj bodo jasna, ustno postavljena naj bodo kratka in posredovana tako, da jih dijak lahko mirno poslušá. V pomoč pri razumevanju vprašanj je vnaprej napovedana tema (vnaprej mu daste pisna vprašanja, da se lahko v miru pripravi - tudi doma).**
- **Po potrebi dijaku zagotovite podaljšán čas preverjanja znanja (do 50 % podaljšán čas). Pisno in ustno preverjanje in ocenjevanje se lahko izvede individualno.**

GLUHI- PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

- **Pri ustnem preverjanju in ocenjevanju ne upoštevate izreke in slovnične pravilnosti, pri pisnem ne upoštevate slovničnih napak. Upošteva se skromnejši besedni zaklad, ne vrednotijo se glasoslovne in naglasoslovne naloge. Pri vrednotenju nalog, ki preverjajo besedišče, jezikovno in pravopisno pravilnost ter slogovno ustreznost, naj bo toleranca večja.**
- **Iz ocenjevanja je potrebno izločiti naloge, ki temeljijo na akustičnih elementih in tiste, ki jih dijak zaradi senzorne okvare ne more ustrezno rešiti oz. naloge te vrste ocenjujete prilagojeno.**
- **Pri ustnem ocenjevanju in preverjanju znanja oz. zagovoru nalog se mu omogočijo podvprašanja.**
- **Dijak je oproščen preverjanja znanja na osnovi poslušanja posnetkov.**
- **Potrebuje dodatno razlago sestavljenih in kompleksnih navodil in razlago neznanih besed oz. besednih zvez.**

DB- DOLGOTRAJNO BOLNI

- **Po potrebi – zagotavljanje in pomoč pri pridobitvi fotokopij obravnavane snovi v primeru daljše odsotnosti zaradi bolezni.**
- **Prilagoditve pri praktičnem pouku in športni vzgoji (po navodilih zdravnika).**

DB- DOLGOTRAJNO BOLNI

- **Preverjanje in ocenjevanje znanja(prilagoditve):**
- **Prilagojeno ustno in pisno preverjanje - podaljšan čas, če je potrebno. Razdelitev snovi na manjše sklope.**
- **Napovedano preverjanje in ocenjevanje znanja- brez časovnega pritiska.**
- **V primeru slabšega počutja preloženo preverjanje in ocenjevanje znanja.**
- **V primeru novega zagona boleznii možnost zmanjšanege števila ocen.**
- **Preverjanje in ocenjevanje znanja v individualni situaciji**

LITERATURA

- Dr. Milena Košak Babuder, PF , Ljubljana , predavanje za ŠSD, 19.4.2013
- Navodila za izvajanje izobraževalnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, strokovni svet RS za splošno izobraževanje, 20.5.2004

